

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Do 30 proc. kleszczy to nosiciele różnych chorób

Borelioza, anaplazmoza, babeszjoza, zapalenie mózgu - na te groźne i trudne do wyleczenia choroby możemy zapaść, kiedy zaatakuje nas kleszcz - nosiciel takich patogenów. Z badań wynika, że na niektórych obszarach Polski ok. 30 proc. kleszczy ma któryś z nich, lub kilka naraz.

✘ Jak podkreślił w rozmowie z kierownik Zakładu Parazytologii Wydziału Farmacji z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach prof. Krzysztof Solarz, 30 proc. to dane uśrednione. Odsetek zakażonych lub zarażonych kleszczy może być bowiem lokalnie znacznie wyższy, jak w Puszczy Niepołomickiej, gdzie ok. 60 proc. kleszczy jest nosicielami patogenów powodujących anaplazmozę i babeszjozę, a kilka proc. także boreliozę.

Prof. Solarz kierował zakończonym niedawno trzyletnim projektem badawczym w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego, badającym ryzyko ekspozycji na kleszcze i choroby odkleszczowe na terenie południowej Polski. Zbadano całą powierzchnię województwa podkarpackiego, małopolskiego, śląskiego i opolskiego.

„Nasze badania potwierdzają, że powszechny w społeczeństwie lęk przed kleszczami jest uzasadniony. Ich liczebność jest duża, zwłaszcza w miejscach, gdzie ludzie wypoczywają, a znaczący odsetek jest też nosicielami groźnych chorób” – powiedział prof. Solarz.

Celem projektu było stworzenie mapy występowania kleszczy i ocena ryzyka narażenia na choroby odkleszczowe, a w konsekwencji poprawa bezpieczeństwa turystów, zbieraczy runa leśnego i osób zawodowo narażonych na kontakt z kleszczami, jak leśnicy i rolnicy. Badania wykazały, że spośród 19 gatunków kleszczy występujących w faunie polskiej najczęstszym w południowej Polsce jest kleszcz pospolity. Najliczniej występuje w lasach liściastych i mieszanych, najbardziej aktywny jest w godzinach rannych i późnonocnych, a ludzi i zwierzęta atakuje najczęściej wiosną.

Ogółem badacze zebrali 17 tys. 674 kleszcze. *„Zbiera się je na flagę flanelową o powierzchni 100 na 80 cm, którą omiata się krzewy do 1 m wysokości, gdzie najczęściej przebywają. Ja przed badaniami przykrywam nią mojego psa, żeby przeszła jego zapachem, co zachęca kleszcze”* – wyjaśnił prof. Solarz.

U największego odsetka, bo u 29 proc. badanych kleszczy, znaleziono patogen odpowiadający za anaplazmozę – chorobę przypominającą nieco boreliozę, gdzie po pierwszych objawach przypominających zaziębienie czy grypę, występują komplikacje ze strony układu krążenia, stawów i serca. 21 proc. kleszczy było zakażonych krętkami *Borrelia burgdorferi*, 5,7 proc. było z kolei zarażonych pierwotniakami wywołującymi babeszjozę – chorobę podobną do malarii. Nierzadko badane kleszcze nosiły patogeny więcej niż jednej choroby – najczęściej anaplazmozy i boreliozy, a były też przypadki, że nawet trzech naraz, w tym babeszjozy. Kleszcze bywają też nosicielami groźnej choroby o podłożu wirusowym – odkleszczowego zapalenia mózgu. Wyniki badań pokazują, że to zagrożenie jest najmniejsze – wirusami zakażonych było ok. 0,1 proc. kleszczy.

„Ryzyko ekspozycji na kleszcze jest duże. Do badań wybieraliśmy miejsca, gdzie teoretycznie może ich być dużo i tak było rzeczywiście. Kleszcze często bytują nad zbiornikami wodnymi - zarówno ze względu na podwyższoną wilgotność, bo lubią takie środowisko, jak i na dużą liczbę żywicieli. Oprócz wypoczywających w takich miejscach ludzi są zwierzęta, bo ludzie przyjeżdżają z psami, obecność ludzi przyciąga też gryznie” – mówił prof. Solarz.

Jeśli mamy odrobinę szczęścia i kleszcz, który nas zaatakował jest zdrowy jak ryba, to powodów do radości nadal nie ma. Grozi nam bowiem tzw. paraliż kleszczowy. „Niektóre kleszcze w pewnym środowisku zawierają w ślinie bardzo silną neurotoksynę, która powoduje porażenie nerwowo-mięśniowe klatki piersiowej. Jeśli nie usuniemy w porę kleszcza, może to nawet doprowadzić do uduszenia. Szczególnie niebezpieczne te przypadki paraliżu są u dzieci i osób starszych, lub gdy kleszcz lokalizuje się na szyi, w okolicy głowy” – przestrzegł naukowiec.

Kleszcze zalicza się do pajęczaków i roztoczy. Okres rozwoju wszystkich etapów cyklu życiowego

kleszcza pospolitego trwa od 1 do 7 lat, w Polsce średnio ok. 3 lat. To pasożyty okresowe trójżywieli - każde stadium rozwojowe pasożytuje na osobnym żywicielu. Z ok. 3 tys. jaj złożonych w ściółce przez samice rozwijają się larwy. Są 6-nożne, po nassaniu się krwi żywiciela osiągają wielkość ok. 1 mm. Larwy atakują drobne ssaki, ptaki, sporadycznie gady i żerują na nich 3 do 6 dni. Potem odpadają od żywiciela i przekształcają się w nimfę, która - żeby przejść w postać dorosłą - musi znowu zaatakować i znaleźć żywiciela. Na tym etapie to drobne i średnie ssaki i ptaki. 8-nożna nimfa żeruje od 4 do 7 dni na żywicielu, osiągając do 7 mm po napiciu się krwi żywiciela. Linieje do postaci dorosłej - zrzuca wylinkę i przeobraża się w samca lub samicę.

Samiec ma ok. 2 mm, samice 3 mm. Atakują trzeciego żywiciela. Samiec pobiera niewiele pokarmu na żywicielu, zwiększając rozmiary tylko do 2,5 mm. Natomiast opita krwią samica znacznie się powiększa, przybierając rozmiary nawet do blisko 2 cm. Po nassaniu się i kopulacji opuszcza żywiciela, składa ogromną liczbę jaj i ginie. Człowiek może być żywicielem wszystkich stadiów rozwojowych kleszcza pospolitego.

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/18533.html>

30-03-2026

[Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia](#)

Przyznał je 402 osobom.

30-03-2026

[Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy...](#)

Aby chronić pisklęta przed pasożytami.

30-03-2026

Kierownik wyprawy polarnej

Zmiany klimatu widać gołym okiem.

30-03-2026

Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki

Informuje pismo „Nature Photonics”.

30-03-2026

Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety

Ogłosiło Europejskie Obserwatorium Południowe (ESO).

30-03-2026

[Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#)

Informuje pismo „Applied and Environmental Microbiology”.

30-03-2026

[Rękawiczki mogą zawyżać wyniki pomiarów mikroplastiku](#)

Informuje specjalistyczne pismo „Analytical Methods”.

30-03-2026

[Problem dezinformacji medycznej będzie narastał](#)

Szkolenia na UMB dla przyszłych lekarzy

Informacje dnia: [Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#) [Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki](#) [Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety](#) [Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#) [Stypendia ministra nauki za znaczące](#)

[osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#)
[Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki Duże teleskopy](#)
[sfotografowały dwie formujące się planety Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#)
[Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to](#)
[jednak naukowcy mówili o nauce Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać](#)
[pojedyncze cząsteczki Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety Bakteriofagi mogą](#)
[chronić żywność przed salmonellą](#)

Partnerzy